EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

NEGALUTINIS
2006/0062(CNS)

5.12.2006

*****

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Rusijos Federacijos susitarimo dėl trumpalaikių vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo pasirašymo
(COM(2006)0188 – C6-0169/2006 – 2006/0062(CNS))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: Maria da Assunção Esteves

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra *balsavusių narių balsų dauguma*
**I	Bendradarbiavimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
**II	Bendradarbiavimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***	Pritarimo procedūra *visų Parlamento narių balsų dauguma, išskyrus EB sutarties 105, 107, 161 ir 300 straipsniuose bei ES sutarties 7 straipsnyje numatytus atvejus*
***I	Bendro sprendimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
***II	Bendro sprendimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***III	Bendro sprendimo procedūra (trečiasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendram tekstui*

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto pakeitimai

Parlamento pakeitimų tekstas paryškinamas ***pusjuodžiu kursyvu.*** Paryškinimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pataisymams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....6

AIŠKINAMOJI DALIS.....7

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Rusijos Federacijos susitarimo dėl trumpalaikių vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo pasirašymo (COM(2006)0188 – C6-0169/2006 – 2006/0062(CNS))

(Konsultavimosi procedūra)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo (COM(2006)0188)[1],

– atsižvelgdamas į EB sutarties 62 straipsnio 2 dalies bi ir ii punktus ir į 300 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmą sakinį,

– atsižvelgdamas į EB sutarties 300 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C6-0169/2006),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnį ir 83 straipsnio 7 dalį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir į Užsienio reikalų komiteto nuomonę (A6-0000/2006),

1. pritaria susitarimo sudarymui;

2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių ir Rusijos Federacijos parlamentams ir vyriausybėms.

[1] Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

AIŠKINAMOJI DALIS

1. Susitarimas. Istorija ir priežastys

1.1. Istorija

2003 m. Sankt Peterburgo viršūnių susitikime ES ir Rusija nusprendė pasirašyti susitarimą dėl trumpalaikių vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo, kartu ES ir Rusijos Federacija susitarė išnagrinėti bevizio kelionių režimo, galimo po daugelio metų, sąlygas. Viršūnių susitikimo metu abi šalys pareiškė, kad yra pasiryžusios stiprinti abišalius santykius, siekiant sukurti 4 bendras erdves , įskaitant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Briuselyje 2004 m. spalio 20–21 d. buvo pradėtos derybos su Rusijos Federacija dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo ir kartu tęsiamos derybos dėl nelegalių imigrantų readmisijos susitarimo, kurios buvo pradėtos 2003 m. sausio mėn. Šių dviejų susitarimų dėl vizų išdavimo ir readmisijos pasirašymas – tai žingsnis pirmyn, siekiant sukurti bendrą erdvę. Oficialiai visas šių dviejų susitarimų tekstas buvo parafuojamas Maskvoje 2006 m. balandžio 4 d. Kadangi šie du susitarimai dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo ir readmisijos yra tarp savęs susiję, jie turėtų būti pasirašyti, sudaryti ir turi įsigalioti vienu metu. Du susitarimai buvo parengti kaip abišalė politinė kompensacija.

Iki šiol ES pradėjo derybas dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo su Rusija, Ukraina, Maroku ir Kinija. Taryba2006 m. lapkričio 15 d. įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Vakarų Balkanų šalimis (Makedonija, Bosnija ir Hercegovina, Juodkalnija ir Serbija), kurios turi būti baigtos iki 2007 m. birželio mėn. Visų pirma turi būti sudarytas susitarimas su Rusija. Apskritai visais šiais susitarimais siekiama strateginio tikslo – glaudesnių ryšių su kaimyninėmis šalimis (išskyrus Kiniją, kurios tikslas susijęs su turizmu) ir vadinamosios bendros europinės erdvės kūrimo.

Europos Sąjungos ir Rusijos santykiai šiuo metu pasiekė itin svarbų etapą. Naujo Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymas po 2007 m. susijęs su nerimu dėl žmogaus teisių padėties Rusijoje. Dabartinis, ne itin ambicingas, susitarimas dėl trumpalaikių vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo rodo iš esmės pragmatinį požiūrį, pagal kurį vystosi šie santykiai. Vis dėlto ES ir Rusijos bendradarbiavimo pagrindui nustatyti būtinas sąlygų vykdymo principas, kuriuo pasižymi kaimynystės politika ir kuris praktiškai nebuvo taikomas sudarant 1997 m. partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą. Nustatyti bevizį režimą, galimą po daugelio metų, – tai tikslas, kuris turėtų būti įgyvendinamas užtikrinant, kad abi šalys laikosi pagrindinių teisinės demokratinės valstybės taisyklių.

1.2. Priežastys

Susitarimas dėl vizų išdavimo tvarkos Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos piliečiams supaprastinimo skatintų keliones ir palengvintų žmonių tarpusavio ryšius. Tai praktinis bendradarbiavimo ir kaimynystės politikos rezultatas, kuris buvo pasiektas įgyvendinant bendros europinės laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės projektą.

Juo siekiama sumažinti biurokratines kliūtis ir supaprastinti trumpalaikių vizų išdavimo tvarką kai kurių kategorijų asmenims: artimiems giminaičiams, verslininkams, oficialių

delegacijų nariams, studentams, mokslo, kultūros ir sporto renginių dalyviams, žurnalistams, kariškių ir civilių kapus lankantiems asmenims, tarptautinius krovinių ir keleivių pervežimus vykdantiems vairuotojams.

Šio susitarimo esminis privalumas yra tai, kad juo atidaromas kelias intensyvesniam Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos bendravimui, skatinamas civilizacijų suartėjimas ir atviresnė Europa. Juo stiprinamas pasitikėjimas, skatinamas dialogas bei žmogiškesni ir aktyvesni dviejų šalių ryšiai.

2. Europos Parlamento vaidmuo

Netikslinga, kad sudarant tarptautinius susitarimus Europos Parlamentas būtų vien tik stebėtojas. Iš tikrųjų su Parlamentu konsultuojamasi tik tada, kai jau neįmanoma nei pakeisti susitarimo turinio, nei sukliudyti jį sudaryti. Tiesa, kad EB sutarties 300 str. numatoma, jog su Parlamentu šiais klausimais tik konsultuojamasi. Vis dėlto Taryba ir Komisija turėtų nuo pat derybų pradžios nuolat informuoti Parlamentą: pareiga bendradarbiauti gera valia (Sutarties 10 str.) siejama ne tik su valstybių narių ir Bendrijos institucijų santykiais, bet ir su Bendrijos tarpinstituciniais santykiais. Europos Parlamentas ir toliau reikalaus, kad ateityje sudarant ES ir trečiųjų šalių susitarimus Taryba ir Komisija vykdytų šią pareigą teikti informaciją.

Europos Parlamentas džiaugiasi, kad greitai bus pateiktas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (COM(200) 403), kurį priimant taikoma bendro sprendimo procedūra ir į kurio pagrindinius principus turės būti atsižvelgiama sudarant konkrečius vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo susitarimus.

Sprendžiant tarptautinių susitarimų ir su jais susijusius sudėtingus migracijos klausimus, reikia, kad Europos sprendimai būtų priimami demokratiškai.Konstitucinė sutartis taip pat suteiks Europos Sąjungos išorės politikai reikalingos vienybės, nuoseklumo ir sprendimų priėmimo galią Parlamentui.

3. Bendrosios sąlygos ir problemos

3.1. Tam, kad vizų išdavimą palengvinantis susitarimas būtų sėkmingai taikomas, būtina laikytis tikro abišališkumo sąlygų. Parlamentas reiškia susirūpinimą dėl to, kad šių sąlygos neįtvirtintos susitarimo tekste.

3.1.2. Parlamentas primena, kad sudėtinga privaloma registravimo procedūra, taikoma visiems, turintiems Rusijos vizą, trukdo keliauti į Rusiją ir po Rusiją. Parlamentas ragina Rusijos ir ES vidaus reikalų ir teisingumo ministrus dėti papildomas pastangas siekiant užtikrinti pusiausvyrą ir abišališkumą ir informuoti jį apie priemones, kurių buvo imtasi, ir apie pasiektą pažangą. Susitarimas dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo neturės jokių teigiamų padarinių tol, kol Rusijos valdžios įstaigos taiko dabartinę registravimo procedūrą.

Šiuo metu pirmininkaujanti Austrija pranešė Parlamentui, kad dabar vyksta derybos dėl Rusijos Federacijos teisės aktų pakeitimų, kuriais siekiama šiuos aktus supaprastinti, tačiau Parlamentui nebuvo pranešama apie praktinius rezultatus. Komisija ir Taryba privalo reguliariai informuoti Parlamentą apie pasiektą pažangą.

3.1.3. Parlamentas mano, kad nedera išduoti papildomų leidimų ar imti papildomų mokesčių, kai keliaujama į tam tikrus Rusijos regionus, ypač į Čečėnijos Respubliką, Sibirą, ir Rytų

Rusijos dalis, nes turint ES Šengeno vizą leidžiama keliauti be apribojimų; pabrėžia, kad būtina, jog šalys aktyviau konsultuotųsi, siekiant palengvinti galimybę žurnalistams ir NVO patekti į Čečėnijos Respubliką. Taip pat atkreipia dėmesį į sunkumus, su kuriais pastaraisiais metais susiduria užsienio žurnalistai, dvasininkai, misionieriai, pilietinės visuomenės organizacijų nariai, norėdami gauti ir atnaujinti Rusijos vizas; tikisi, kad kai įsigalios šis susitarimas, šios kliūtys bus panaikintos.

3.1.4. Parlamentas siūlo nuosekliai apsvarstyti iki šiol galiojantį reikalavimą, pagal kurį kelionėms iš Europos Sąjungos į Rusiją būtinas išankstinis kvietimas, taip pat turėtų būti persvarstytas kai kurių ES valstybių narių, kurios išimtiniais atvejais taiko šią taisyklę, reikalavimas. Kvietimai neturi jokios prasmės kelionių požiūriu ir skatina korupciją. Parlamentas pabrėžia, kad iš susitarimo taikymo srities nedera pašalinti turistų, kurie nėra pažeidę su vizų tvarka susijusių taisyklių.

3.1.5. Parlamentas apgailestauja, kad Susitarimo 5 straipsnio 1 dalies a punktas dėl daugkartinių vizų išdavimo netaikomas Europos Parlamento nariams, dėl kurių statuso pagal Sutartis jiems suteikiamos tos pačios privilegijos ir imunitetas, kaip nacionalinių parlamentų nariams. Taip pat apgailestauja, kad 11 straipsnis dėl diplomatinių pasų netaikomas Europos Sąjungos dokumentui, prancūzų kalba vadinamam *laissez-passer*, kuris išduodamas Europos Parlamento nariams.

3.1.6. Europos Sąjunga turėtų intensyvinti dialogą su Rusija, kad Rusijos vizų politika būtų suderinta su Europos Sąjungos politika. Parlamentas primygtinai ragina Komisiją perteikti Rusijos valdžios institucijoms dalykines žinias, kad ši šalis galėtų tenkinti abišališkumo sąlygas išduodant vizas.

3.2. Europos vizų išdavimo supaprastinimo politika, kuria siekiama skatinti bendravimą, kaimynystės ryšius ir panaikinti kliūtis, su kuriomis susiduria trečiųjų valstybių piliečiai, keliaujantys į Europos Sąjungą, gali būti nuosekli tik tuomet, kai atsižvelgiama ir į išorės, ir į vidaus aspektus. Parlamentas atkreipia dėmesį į Bendrijos vizų kodeksą, kuris turės itin teigiamą poveikį šiomis aplinkybėmis. Susitarimui dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo šis Kodeksas poveikio neturėjo.

Sudarant tarptautinius susitarimus svarbu, kad Komisija ir Taryba atsižvelgtų ir į galiojančius Bendrijos įstatymus, ir į rengiamus teisės aktus.

3.2.1. Parlamentas primena, kad Nuolatinių atstovų komitetas (angl. COREPER) 2005 m. gruodžio 20 d. patvirtino susitarimų dėl supaprastintos vizų išdavimo tvarkos sudarymo kriterijus, apibrėžtus bendro požiūrio į vizų politiką dokumente, pavyzdžiui, į užsienio politikos tikslus, jau esamus readmisijos susitarimus, galiojančių dvišalių susitarimų įgyvendinimą, saugumo klausimus ir migracijos srautus. Parlamentas neturi informacijos apie tai, ar Komisija ir Taryba atliko tokį vertinimą ES ir Rusijos susitarimo atveju. Taigi Parlamentas ragina Komisiją informuoti apie įvertinimo, kuris buvo atliktas prieš prasidedant deryboms su Rusija, rezultatus. Taip pat pabrėžia, kad Parlamentas turi būti informuojamas apie įvertinimus, susijusius su visais susitarimais dėl vizų išdavimo tvarkos supaprastinimo, kuriuos pasirašo ES ir trečiosios šalys.

3.3. Sąlygotumas turi būti ES išorės vizų politikos esmė.

3.3.1. Europos Sąjungos santykiams su Rusija turėtų būti taikomas sąlygotumo principas, kaip tai daroma Europos kaimynystės politikos atveju. Pagal šį principą supaprastinta vizų išdavimo tvarka neįmanoma, jei nesilaikoma teisinės valstybės ir demokratijos principų.

3.3.2. Nepaisant naujausios Europos Parlamento pozicijos dėl derybų dėl tarptautinių susitarimų ir jų sudarymo su trečiosiomis šalimis, į susitarimą dėl vizų išdavimo tvarkus supaprastinimo su Rusija neįtraukta abiem šalims galiojanti vadinamoji žmogaus teisių ir demokratijos išlyga, kurios nesilaikant susitarimas galėtų būti sustabdytas arba net nutrauktas.

Parlamentas primena, kad Rezoliucijos dėl žmogaus teisių ir demokratijos išlygos Europos Sąjungos susitarimuose (2005/2057 (INI)) 8 dalyje jis nustatė, jog „žmogaus teisių ir demokratijos išlygą reikia įrašyti į visus naujus Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių, išsivysčiusių ir besivystančių, susitarimus, taip pat ir į sektorių susitarimus, prekybos ir techninę ar finansinę paramą, kaip tai buvo padaryta susitarime su AKR šalimis“.

3.3.3. Bevizio režimo, galimo po daugelio metų, įgyvendinimas turės atitikti tą patį sąlygotumo principą, kuriuo grindžiami ES ir trečiųjų šalių kaimynystės susitarimai. Nors Rusija neįtraukta į šią politiką, anksčiau Komisija savo Komunikate dėl santykių su Rusija (COM(2004)106) patvirtino, kad priemonės šioje srityje turėtų būti „suderintos su ES kaimynystės politika ir apimti atitinkamus šios politikos elementus“.

Tas pats principas kartojamas Tarybos Reglamente (EB) Nr.539/2001, kuriame siūloma numatant bevizį kelionių tarp ES ir trečiųjų šalių režimą atsižvelgti į regioninę sanglaudą.